

Vissza a személyességhez

Barátom néhány hónapja megfogadta: nem veszi a kezébe többé újságot, legfőképp rádiót hallgat, de azt is csak reggelente, borotválkozás vagy gyors kávézás közben; és tévét se néz már, elég volt!; dühöngött, elveszek a világban.

Legyen végre csend, szüneteljen a hirözön, álljon le a pletyka, a politikai konstelláció a gazdasági helyzet magyarázata!

Egy héteg birta. Aztán kezdődött megint minden előről, a napi három, gyűrött olvasott újság újra ott lapult a táskájában, este megnézte a híradó első, és második kiadását, a harmadikat már csak azért nem, mert addigra elkezdődött a Napzárta. Reggelente megint úgy ébredt, hogy az első tudatos pillanatában, mint némi nem eléggé éltélhető embertársa, a cigaretta után, máris a rádió kapcsológombja felé kaparászott. Úgy figyelte a hírt, mint a megszálott. Vágyott rá, mint a kábítószere. S közben szenvedett. Mert tudta, olyan szakaszba érkezett élete, amikor fontos és szükséges figyelni városra, országra, világra, mert vannak kivételre váró pillanatok, mert ami most történik, elkövetkezendő esztendőket és évtizedeket határoz majd meg.

Úgy igaz, jó és rossz hírek terrorjában élünk.

Minden alakul, minden változokban, mindenről tudni akar a figyelő, és érzékeny élme. A dolgok

közelsége részegítő. Részegítő, hogy hónapok óta úgy figyelünk bukkot, avagy feltörekvő politikusok sorsára, egy-egy törvényre, kongresszusra, hogy mindezek fontosabbak lesznek önnön életünkönél. *Odüsszeuszon azért nem fogott a szírének csabító hangja, mert jól tudta, a megismerésnek előzetes biztosítékai vannak. A kötél — csak látszólag az árbocrúdhöz, valójában önmagához kötötte. Személyes létéhez. A megismerésben nem adta fel önmagát.*

Mert a tét az lenne, hogy az élet jelentős és jelentéktelen napi alakulása mellett az emberi lélekben ott égen és világitson az a pont, ami, mint szög a ráakasztott képet, elbírja a minden reggel átfestett világot. Életünk elszemélytelenítésének veszélye most is éppúgy fennáll, mint évekkel ezelőtt. Akkor egy zsarnok politika uniformizálta a minden nap emberét, most a mindent elöntő alakításvágyba vagy annak pesszimizta szemléletébe fullad bele a személyesség.

A veszély abban van, hogy a ma emberének nincsenek meg azok a belső, személyes biztosítékai, amikre felépíthetne egy új életet.

A fortyogó felszín alatt a mélyben nincsen hit, elv, személyes meggyőződés. Nemcsak Isten elvesztése a vallástalanság. *Kiürült lelkekkel lehetetlen megváltoztatni a világot.*

Dal.

A mozgáskorlátozottak javára

Jótekonysági operettet

A szegedi textilművek közművelődési bizottsága a népfőnt IV-es sz. belvárosi körzeti bizottsága és nyugdíjasklubja október 20-án, pénteken este 7 órai kezdettel, jótekonysági operettet rendez a textilművek Tolbuhin sugárút 87. szám alatti ebédlőjében.

A zenés estén föllép *Járai Margit, Kékesi Olga, Gárdai Lajos, Lévai László* magánénekesek, és *Kovács Attila* zenekara. Műsorvezető: *Megyeri Valéria*, a rádióstúdió szerkesztő riportere. Az érdeklődők hétfő, kedd, pénteki napokon délután 2 és 6 óra között a IV-es belvárosi népfőntbizottság Bécsi körút 7. szám alatti székházában vásárolhatnak 50 forintért belépőjegyet. Az operettet *bevételeit a mozgáskorlátozottak szegedi csoportjának ajánlják föl.* Egyébként klubdelutánokon a mozgáskorlátozottak Petőfi Sándor sugárút 75. számú helyiségében, de a textilművek igazgatói titkárságán valamint 20-án fél 6-tól, az ebédlőben is kaphatók belépőjegyek.

Koncertsorozat az egyetemen

Évszázadok kamaramuzsikája címmel szervez koncertsorozatot az Országos Filharmonia és a József Attila Tudományegyetem. Műfaji változatosság, s a zenei életben kuriózumnak számító hangszerek, kamaradara-

Minden elsős angolt tanul

Praktikus ismereteket is oktatnak a Deák gimnáziumban

Az elméleti képzésre összpontosító magyar iskolarendszer egyre kevésbé képes lépést tartani a kor követelményeivel. Egyre inkább szükséges volna közelíteni az amerikai típusú iskolákhoz, amelyekben igen hangsúlyos a praktikus ismeretek oktatása, a mindennapi életben közvetlenül hasznosítható tudásanyag.

A Deák Ferenc Gimnáziumban felismerték ezt, s konkrét lépéseket tettek ilyen irányba. Mint *Kovács László* igazgató elmondta, a technika tantárgy és különböző szakkörök keretében — az adott életkornak megfelelő szinten — alapvető információ-technikai ismereteket sajátítanak el a tanulók. Mi tartozik ide? A számítógéppel való kommunikáció; a robottechnika alapjainak, az értelmes írógépek, pénzváltó gépek alapttechnikájának elsajátítása; szoftverek készítése; fényűjságok programozása; a reklámtévékenység; a menedzselés és önmenedzselés képességének kialakítása. A gimnáziumot — számos nyugati kapcsolata révén — konkrét pénzüsszegekkel, videokazettákkal, könyvadományokkal segítik külföldi partnerek. Támogatást ígért e programhoz az az — önmagát megnevezni nem kívánó — személy is, aki a szegedi zsinagóga fel-

újításához igen jelentős összeggel járult hozzá.

A másik, kiemelten kezelt terület a sport — hiszen, akik megfeszített szellemi tevékenységet folytatnak, szükségét érzik a mozgásnak, a felfrissülésnek —, a harmadik pedig az idegen nyelvek oktatása. Az új gimnáziumban minden feltétel adott a sportolásra, nyelvtanulásra egyaránt.

A két tannyelvű (angol-magyar) oktatás keretében heti 12 órában tanulnak angolt a diákok; később csökken a nyelvi órák száma, s helyette bizonyos közismert tárgyakat oktatnak angolul. Évfolyamonként egy osztály részesül e képzési formában — eddig a minisztérium ideiglenes, ez évtől azonban már végleges engedélyvel.

A szabad nyelv választás ebben az iskolában valóban teljesen szabad, mivel — nemrég alakult tanterületi tanácsa — nem „nyomasztja” őket az a teher, mint más iskolák, ahol igen sok az orosz tanár, a nyugati nyelveknek viszont kevés az oktatója. Itt az angol, német, francia, orosz és spanyol közül kettőt választanak a diákok — az elsőnek választott nyelvet heti 5, a „második” nyelvet heti 3 órában tanulják. (Jövő évtől választható lesz az olasz is.) Érdekes, hogy a 8. osztály mind-egyike választotta az angolt, háromnegyedük első nyelvként. Az orosz nyelvet az elsősök körülbelül harmadrésze (két és fél osztály) tanulja; mindannyian második nyelvként. Főleg olyanok, akik nyelvvizsgázni kívánnak majd oroszról. Mint az igazgató hangsúlyozta: sok

tanuló nem akarja korábbi, általános iskolai orosz nyelvi ismereteit „kidobni az ablakon”; egyébként is fontos, hogy a nagyrészt szláv környezetben elhelyezkedő országunkban sokan legyenek, akik ismerik, beszélik ezt a „közvetítő” nyelvet. (Az utóbbi időben egyébként Nyugaton is megnőtt az oroszul tudók iránti igény.) Végre eljött hát az az idő, amikor az orosz nyelv tanulása már nem politikai kérdés, hanem önálló választás, érdekesség és ambíció dolga. Persze ehhez nem minden iskolában biztosítottak a körülmények úgy, mint a Deákban, sőt...

Az új gimnázium egyébként számos, tanárok és diákok közti *cserékapcsolattal* dicsekedhet az USA-ban, az NSZK-ban lévő intézményekkel. Hathetes tanulmányutak, egyéves ösztöndíjak — összességében több mint félszáz „deák” tanulót érintenek az idén.

Egyelőre kevés az olyan középiskolai tanár Magyarországon, aki a szaktárgyát ilyen nyelven is oktatni tudná. Az egyetemek felismerték immár e problémát — bizonyítja ezt a számos, idegen nyelvel párosított szak beindítása is —, amíg azonban ezen évfolyamok hallgatói végeznek, eltelik még néhány év. Jelenleg a Deák gimnáziumban egy angol és egy amerikai állampolgárságú tanár tanít — s később a Békehadtesttől egy harmadikat „kapnak”. Új és hasznos kezdeményezés, hogy a két tannyelvű gimnáziumok lektorát cserélnek egymás közt, ezzel is szélesítve a „tanári kínálatot”.

Sandi István

A gyilkolás pornográfiája

Sokan kérdezték már tőlem, hogy mit háborgok én itt a horroros, gyilkosságos, meg egyetelen ördökléssel álló filmekben, mikor ezek mind olyan jó izgalmasak, mikor egy váratlan pillanatban csitt-csatt, piff-puff és a főhős nyakig véresen ölelhető, nem mutat más, mint egy élet érdektelen végét, melyből sem az általa befeljegző életre, sem az emberi sorsra nem lehet következtetni. A rengeteg halott, felkoncolt, leölt, megfojtott ember mind dekoráció. Heletlen támadt izgalma némi miszticizmust is ébreszthet a mozi látogatóban. De éppen itt a bökkenő, mert a miszticizmus jelensége „megköveteli”, hogy a tárgyak, a személyek, a történések túl-

mutassanak önmagukon. Am mi történik a vásznon? Ahogyan a pornográfia sem más, nem több, mint maga a „történet”, ugyanúgy a gyilkosság sem más, mint az alany és a tárgy váratlan, s célirányos, előre sejtethető találkozás a „boncasztalon”. A gyilkosság nem jelent többet, nem mutat más, mint egy élet érdektelen végét, melyből sem az általa befeljegző életre, sem az emberi sorsra nem lehet következtetni. A rengeteg halott, felkoncolt, leölt, megfojtott ember mind dekoráció. Heletlen támadt izgalma némi miszticizmust is ébreszthet a mozi látogatóban. De éppen itt a bökkenő, mert a miszticizmus jelensége „megköveteli”, hogy a tárgyak, a személyek, a történések túl-

A Kodály-társaság sajtótájékoztatója

A művészek is járulnak hozzá, hogy október 23-án a nemzeti megbékélés napjává váljon. E gondolatot hangsúlyozta Szokolay Sándor Kossuth-díjas zeneszerző, a Magyar Kodály Társaság elnöke azon a sajtótájékoztatón, melyet csütörtökön rendeztek a Kossuth Klubban. Elmondta, hogy a Kodály-társaság pártállástól független, múlt megemlékezésként jótékony célú gálakoncertet rendez, a Póker Kulturá-

lis Kiszövetkezettel közösen október 23-án, a budapesti Olasz Intézetben. A koncerten Kodály, Liszt és Sugár Rezső műveit mutatják be. Az est karmestere az 1975 óta Svájcban élő és dolgozó Géczy Olga karmester.

A koncert teljes bevételevel a „Kodály-metódussal a társaművészekért” elnevezésű kulturális alapítvány induló tőkéjét kívánják gyarapítani.

Podmaniczky Szilárd

Cikkünk visszhangja

Búcsú-csók után

Oktober 4-én közöltük *Búcsú-csók* címmel munkatársunk cikkét a tápai búcsúról. Visszhangként a következő levelet kaptuk:

A tápai búcsú a kutatók szerint mintegy 340 esztendő. Tápe népe számára nagy nap ez. Idén sem volt ez másként, mint a korábbi évszázadokban, de az ünnepek előkészületei során az öröme egy kis ürmöt is vegyült: a meg nem értés. A kultúra helyi fellegvárának képviselői felfájlóló vették a Tápe népének képviselőiből álló bizottság, azon döntését, mely a célszerűsége tett észrevételeket. Mi is történt? A falu népi képviselői és más személyekkel kiegészült bizottság állást foglalt azokban a részledelektokban, melyek az ünnepek zavartalan színvonalas lebonyolítását jelentik, így többek között a kulturális programokra is elképzelések születettek. Tápe az 1973. évi elcsatolás óta először kapta meg a lehetőséget arra, hogy önállóan rendezhesse meg területi döntés alapján ezt a nem mindennapos eseményt. A lakóterületi bizottság már a korábbi években is tiltakozását fejezte ki az ellen, hogy a Bartók Béla Művelődési Központ irányításával megrendezésre kerülő kulturális programok a búcsúba látogató, szórakozni és kikapcsolódni vágyó több tízezres érdeklődő külön belépődíjat fizessen az egyébként is alapszolgáltatást végző, állami költségvetésből működő szervnek. Nem hiszem, hogy ennek az eseménynek kellene az egész éves forgalmi bevétel hiányát pótolnia. Az ide látogató portékaikat kínáló árusok által fizetett helypénz 30 százaléka képezte volna a kulturális rendezvény belépőjegy árának kiesését, melyet kifejezetten a kulturális

eseményekért kapott volna a művelődési központ, nem pedig a nyerőautomaták után, hiszen megítélem szerint utóbbi nem kifejezetten a kultúrát szolgálja.

További feltétele volt, hogy amennyiben a kulturális intézmény mégis bevételhez akar jutni a nyerőautomaták működtetésén keresztül, azok üzemben tartó is legyenek helypénz fizetésére kötelesek, mint a bázárosok, vagy mutatványosok. A bizottság döntése ebben korrekciót volt, mivel a már említett eszközök nem tartoznak a művelődési profiljába.

A bizottság korántsem kívánta a búcsú rendezési jogát kisajátítani, hanem mint összefogó, koordináló akart cselekedni.

A munka nem szegyen, még akkor sem, ha a cikk írója a falu népének mosolyával illeti azokat, akik két diplomával végzik másfajta feladataikat. Nem volt Tápe népének szüksége soha arra, hogy kiszolgálják a vásári csermóniában. A cikkben utalás történt arra, hogy „a szervezési munka oroszlánrészét a faluban működő, ám a Bartók Béla Művelődési Központtal tartozó kultúr ház munkatársaira bízta”. E megállapítás erős kétélyekre ad okot, hiszen meggyőződésem, hogy az egészben e tevékenység csak töredéket tesz ki. Nem hi-

szem, hogy az arra illetékeseknek az lenne a céljuk, hogy a művelődési intézményt a rendezvényből elűzzék, nem kérik azt általában kiszolgáltatni, de az esemény jelentőségét szem előtt tartva, azért együttműködni és tenni akaró intézményt akar tisztességes megjelenési formájában.

A történetekért nem a „falv vezetői vagy magukat annak aposztrófált személyek” a felelősek, ahogy azt a cikk írója gondolja, hanem a velük együttműködni nem tudó intézmény egyes vezetői. A tápaiaknak ezektől a vezetőktől kell feltételek búcsújukat és nem jelenlegi képviselőiktől. Nem hiszem, hogy ebben a kérdésben falglyulást kellett volna tartani ahhoz, hogy „tápai döntés” szülessen. Jó lenne, ha végre eljönne az az idő, amikor a tápai nép saját portálján ur lehet, és végre az élet neki is terem. A cikk írója újságírói tevékenysége előtt nem is olyan régen, meg annak a Bartók Béla Művelődési Központnak volt a munkatársa, mely intézmény egyes munkatársainak nyilatkozata alapján cikket megírta. Jó lett volna a másik oldalt is meghallgatnia, hogy teljes körű legyen az információja.

Márton György,
a lakóterületi bizottság vezetője

Pacsika Emília